

§8**Utredning av parklekarnas verksamhet samt förslag på utveckling**

Dnr 1.1/3847/2021

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

1. Kulturnämnden godkänner anmälan av Utredning av parklekarnas verksamhet samt förslag på utveckling.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2022-06-03.

Sammanfattning

Kulturförvaltningen har fått i uppdrag att genomföra en utredning av parklekarnas verksamhet.

Utredningen visar att stadens parklekar fyller många olika funktioner. De spelar en viktig roll för de barn och unga som inte tar del av annan fritidsverksamhet. Parklekarna är en viktig mötesplats, bedriver ett förebyggande, främjande och trygghetsskapande arbete samt erbjuder service för invånare och för andra verksamheter inom staden. Parklekarnas budget, organisation, mål och fokus ser dock olika ut inom olika stadsdelsförvaltningar.

Utredningen identifierar ett antal utvecklingsområden där det behövs fortsatta insatser för att stärka och utveckla parklekarnas verksamhet. Dessa är:

- Förtydliga parklekens uppdrag
- Utveckla formerna för samverkan
- Gemensamma metoder för uppföljning
- Kompetensutveckling
- Insatser för att förbättra lokaler och utomhusmiljö

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordförande Jonas Naddebo (C), Kristina Lutz m.fl. (M), Rasmus Jonlund (L) och Micke Seid (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S) föreslår:
 - 1 Nämnden godkänner delvis förvaltningens förslag till beslut
 - 2 Nämnden uppdrar åt kulturförvaltningen att påbörja arbetet med en stadsövergripande strategi

3 Därutöver anføres följande

Vi välkomnar Kulturförvaltningens utredning av parklekarnas verksamhet samt förslag på utveckling. Det är ett mycket bra utredningsarbete som ger en bra bild av läget för parklekarna och av utvecklingsbehovet. Det är värdefullt att man inlett med en historik som visar vilken viktig roll parklekarna spelat ända sedan 1930-talet. Under efterkrigstiden var de en viktig del av samhällsbygget och väckte internationell uppmärksamhet. Med det nuvarande läget, med stora behov av investeringar, upprustning och utveckling, finns det nu samtidigt en möjlighet att skapa framtidens parklekar.

Fritids- och ungdomsverksamheterna är ett område där stora besparingar gjorts under den grönblåa mandatperioden så behovet av satsningar är akut. Tillgängligheten till parklekarna har minskat genom att verksamheter stängt ner och att öppettiderna reducerats kraftigt. Vi är dock på glada att se att fritidsfrågan fått en mer framstående position i och med att området har lyfts fram i budgeten och att utredningar som denna samt strategin för fritidsgårdarna har tagits fram. Det visar på att det finns ambitioner att stärka det främjande och förebyggande trygghetsarbetet genom att öka barns välmående och hälsa. Parkleken är gratis, öppen och huvudsakligen utomhus – alla har råd att gå dit och inte minst pandemin påvisade behovet av utomhusaktiviteter. Det är vidare vår starka övertygelse att en meningsfull fritid på flera sätt är viktiga för barns och ungas utveckling av egen identitet samt psykiska och fysiska hälsa. Fritiden är också viktig för barns och ungas möjlighet att uppleva gemenskap, och utifrån ett demokrati- och inflytandeperspektiv- se hur samhället fungerar och träna i att uttrycka sina åsikter.

Parklekarna har länge varit en viktig mötesplats för Stockholms yngsta invånare. I arbetet med utvecklingen av parklekarnas uppdrag anser vi att utgångspunkten bör vara att tillvarata kompetensen och erfarenheterna från personalen och de aktiviteter som är uppskattade i dagens verksamhet samtidigt som vi bör utveckla för framtiden. Detta kan göras i samverkan med stadens öppna uppsökande verksamheter, skola och socialtjänst, med föreningslivet och parklekarnas målgrupper för att tillsammans skapa socialt främjande aktiviteter och hållbara miljöer. Till det krävs resurser. Fritidsverksamhet är inte någon lagstiftad skyldighet för kommunen men den forskning som finns kring barns uppväxtvillkor är överens om att en positiv fritid skapar värdefulla skyddsfaktorer som betalar sig i längden. Att skära ned på barn och ungas

lika möjligheter till meningsfull fritid är kortsiktigt och skapar inte en tryggare stad. Tillgången till bemannade parklekar med personal som har god pedagogisk kompetens att arbeta främjande samt ett brett utbud av aktiviteter ska finnas tillgänglig i alla delar av staden.

Vi anser att utredningens fem definierade arbetsuppgifter är relevanta. Vi saknar däremot besökande barns och andra målgruppers synpunkter på parklekarnas verksamhet. Det hade varit intressant att veta vad i verksamheterna som målgrupperna uppskattar, vilka behov som finns och utvecklingsmöjligheter som de identifierat. Den femte punkten som tar upp *Insatser för att förbättra lokaler och utomhusmiljö* är särskilt utmanande. När det gäller utomhusmiljön har utvecklingen på senare år delvis varit negativ. Man har introducerat plastgräs och stötdämpande material såsom gummimassa. De tidiga parklekarna saknar sådana material. Miljöförvaltningen i Stockholm säger: ”Planera verksamheten och anläggningens utformning så att ytorna med konstgräs och gummimaterial minimeras och använd i första hand alternativa material.” Det är viktigt att man i utvecklingen av parklekarna tar fasta på detta och till den mån det är möjligt utesluter användningen av konstgräs och gummimaterial.

En annan utmaning som gäller den femte punkten om att förbättra lokalerna är att det råder lagkrav i plan- och bygglagen som försvårar möjligheten att behålla parkleksverksamhet på grund av exempelvis byggnadernas placering, storlek, tillgänglighet och transport på parkvägar. Det råder också osäkerhet om det behövs en ändrad detaljplan innan bygglov ges då befintliga parkleksbyggnader står på stamfastighet och parklekar som rivs inte kan byggas upp utan ny detaljplan. Det råder även en viss osäkerhet som rör bostadsprojekt med en privat aktör, där exploateringsnämnden vill anlägga en parklek i direkt anslutning till parkmark som ska övergå i stadens drift. En sådan lösning kräver tidiga samråd med berörda nämnder och är godtagbar endast om det inte går att anlägga en fristående parklek i området.

Eftersom parkleksfastigheter precis som andra fastigheter har en utmätt livslängd och det sannolikt finns behov av en hel del nybyggnation kommande år vore ett förslag att staden tar fram en konceptbyggnad för energieffektiva parkleksfastigheter. Syftet är att både tillhandahålla moderna lokaler väl anpassade till verksamhetens framtida behov och att samtidigt pressa drifts- och investeringskostnaderna.

Sammantaget anser vi att det är hög tid att ta fram en stadsövergripande strategi för en långsiktigt hållbar parkleksverksamhet som underhålls väl, utvecklas och byggs ut i takt med att staden växer, om inte vackra ord i budgeten ska förbli en pappersprodukt. I arbetet med strategin måste hänsyn tas till alla faktorer som påverkar verksamheten, så att även kommande generationer av stockholmsbarn erbjuds säkra, pedagogiska och lekfulla miljöer. Strategin bör även ha ett tydligt barnrättsperspektiv och budget för att ge parklekarna verkliga förutsättningar att lyfta verksamheten.

Beslutsgång

Ordförande Jonas Naddebo (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Jonas Naddebo (C), Kristina Lutz m.fl. (M), Rasmus Jonlund (L) och Micke Seid (MP).

Reservation

Vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Paulina Sokolow (Fi) instämmer i förslag till beslut från vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S).